

dr. Emmy Vrieling-Teunter

Begeleider

Open Universiteit

Gertina Blanket MSc

Auteur

An overhead view of a professional teacher group meeting. Four people are seated around a table, looking at laptops and documents. The image is overlaid with a semi-transparent blue filter. A dark blue horizontal bar is positioned across the middle of the image, containing the text 'Professionele lerarengroepen:'. Below this bar is a red horizontal bar containing the text 'De relatie tussen Sociaal-Cognitieve Interactievaardigheden en Sociale Configuratie' in white.

Professionele lerarengroepen:

De relatie tussen Sociaal-Cognitieve
Interactievaardigheden en Sociale
Configuratie

Deze sessie

1. Opzet en Methode
2. Probleemschets en Doel
3. Theoretische Kader
4. Onderzoeksvragen
5. Resultaten
6. Praktische Aanbevelingen
7. Interactie: vragen

Opzet en Methode

- Mixed-methods onderzoeksbenadering
- 138 studenten
- verspreid over vier pabo's
- Data-verzameling op twee meetmomenten

- studiejaar 2020/2021
- 18 tot 30 jaar; 74% vrouwen
- Dimensies van Sociaal Leren-Vragenlijst
Sociaal-Cognitieve
Interactievaardigheden-Vragenlijst
(SCIQ; netwerkscan) + interview
- Twee meetmomenten:
Begin en einde studiejaar

Probleemschets en Doel 1/2

- In een TLG werkt een pabostudent samen met medestudenten, lerarenopleiders, leraren basisonderwijs en andere experts aan onderwijsvraagstukken.
- Dit stimuleert gezamenlijke kennisopbouw via sociale interacties.
- Sociale interacties vereisen uitwisselingen over content en proces: sociaal-cognitieve interacties.
- Onderzoek suggereert dat leren in een TLG pabostudenten in staat stelt om aan hun sociale en sociaal-cognitieve interactievaardigheden te werken.

Probleemschets en Doel 2/2

-
- Onbekend was hoe sociaal-cognitieve interactievaardigheden van pabostudenten zich ontwikkelen en welke ondersteunende factoren hierbij een rol spelen.
 - Het doel was om inzicht te krijgen in deze ontwikkeling en om te bepalen welke sociale configuratie hierbij optimaal bijdraagt.

Theoretisch Kader

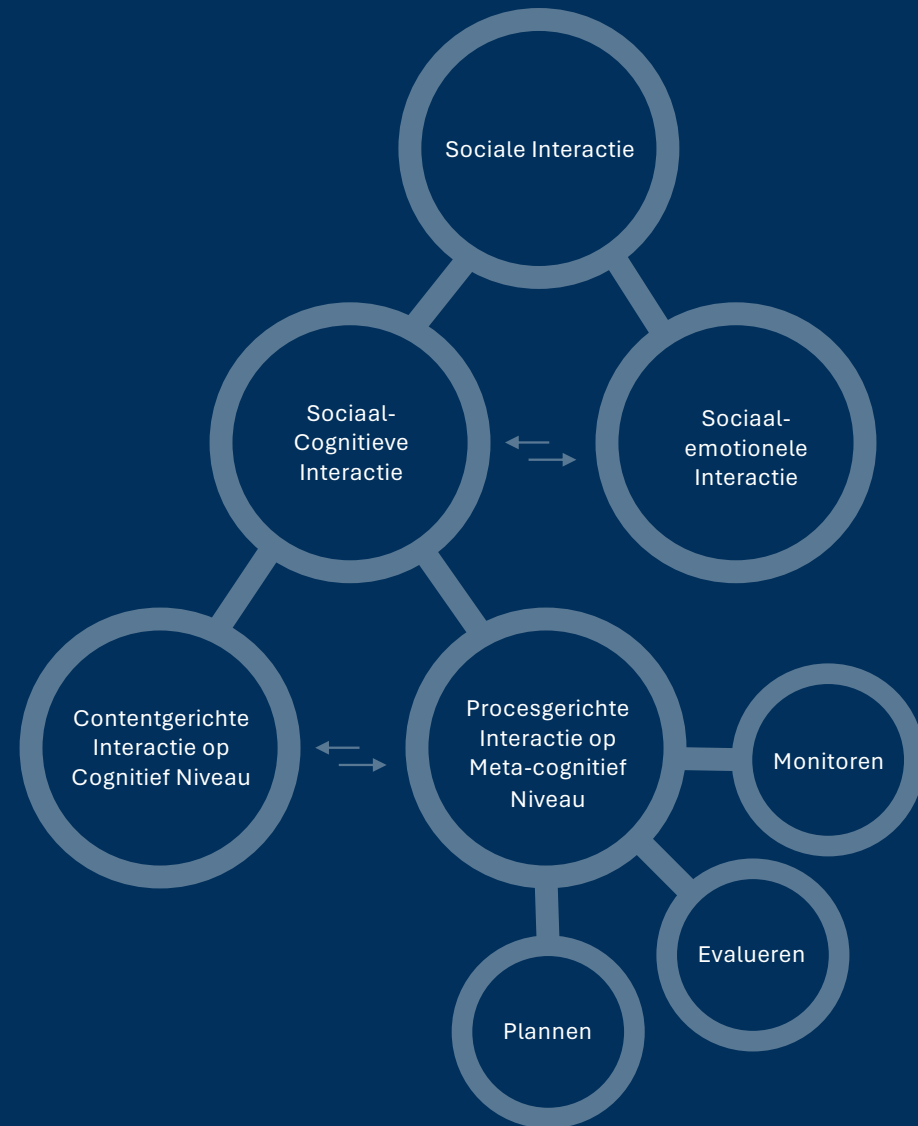
- Professionele Ontwikkeling in Sociale Leersettings
- Sociale Interactie en Sociaal-Cognitieve Interactievaardigheden
- De Sociale Leersetting van een TLG: Sociale Configuratie

Professionele Ontwikkeling in Sociale Leersettings

-
- TLG als sociale leersetting
 - Gezamenlijke kennisconstructie
 - Belang van actieve deelname
 - Noodzaak sociale interactievaardigheden

Figuur: Schematische Weergave van Sociale Interactie

→ Sociale Interactie en Sociaal-cognitieve Interactievaardigheden

De Sociale Leersetting van een TLG: Sociale Configuratie

- Labels voor sociale leersettings
- Dynamiek van lerarengroepen
- Het dimensies van Sociaal Leren-raamwerk
 - Praktijkintegratie
 - Langetermijnoniëntatie en -doelen
 - Gedeelde groepsidentiteit en gelijkwaardige relaties

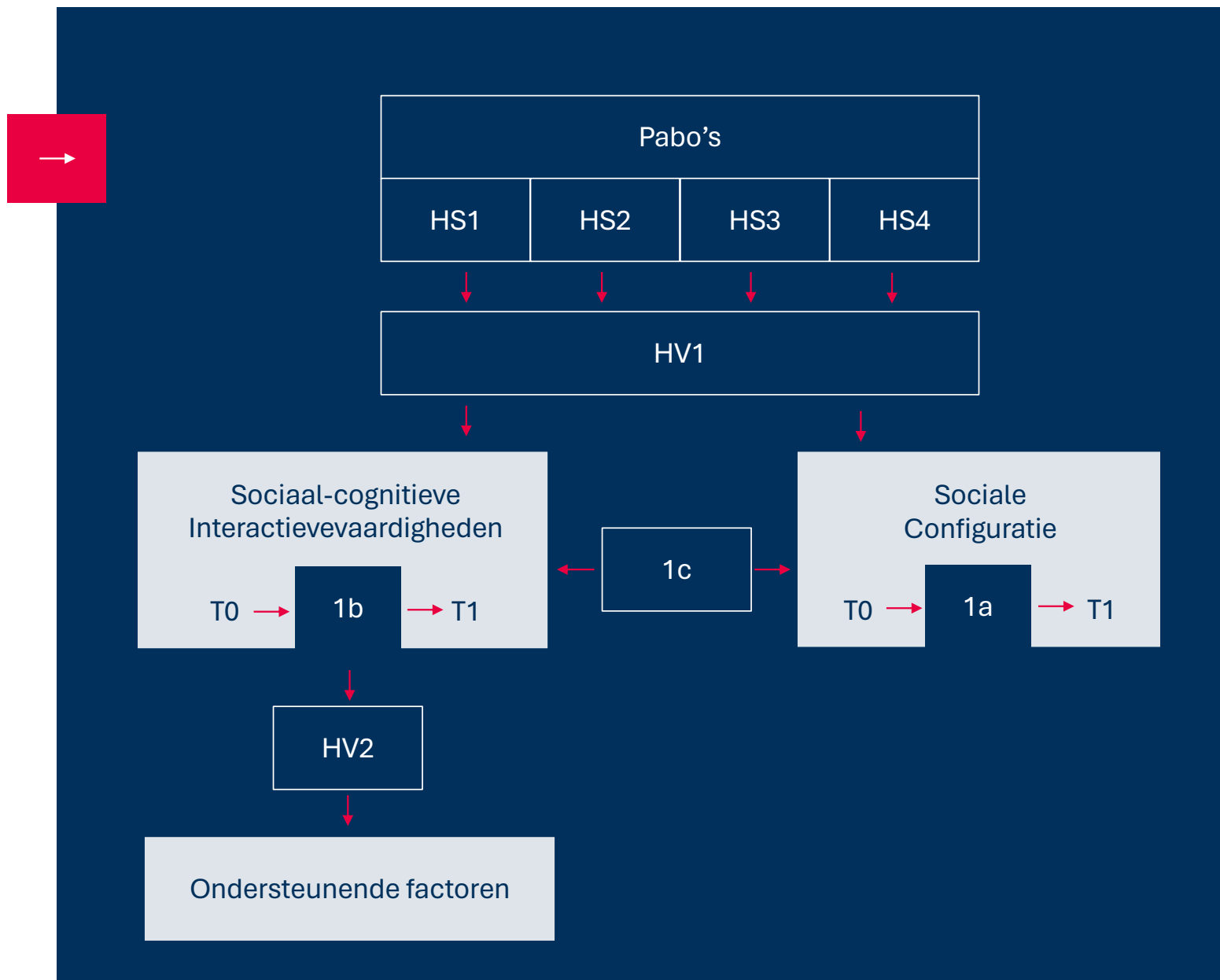
Onderzoeksvragen

HV1:

In hoeverre hangen de sociaal-cognitieve interactievaardigheden van de studenten per pabo samen met de sociale configuratie?

HV2:

Wat zijn de door studenten ervaren ondersteunende factoren voor het ontwikkelen van de sociaal-cognitieve interactievaardigheden?

Resultaten

Studenten op alle pabo's ervoeren een ontwikkeling van sociaal-cognitieve interactievaardigheden, die ze ook in verband brachten met de (dimensies van de) sociale configuratie.

Praktische Aanbevelingen

Langetermijoriëntatie en -doelen

Zorg voor een heldere richting en invulling van gezamenlijke leeractiviteiten;

- Formuleer duidelijke groepsdoelen die relevant zijn voor alle deelnemers
- Kies vraagstukken die voor de deelnemers relevant (praktijk) zijn.

“in het begin was het allemaal heel vaag. . . .” en “aan het einde wat meer duidelijkheid was van wat nou precies ook de doelen waren”.

en invulling
ten;
doelen die
emers
de
ijk) zijn.

**Langetermijnoriëntatie
en -doelen**

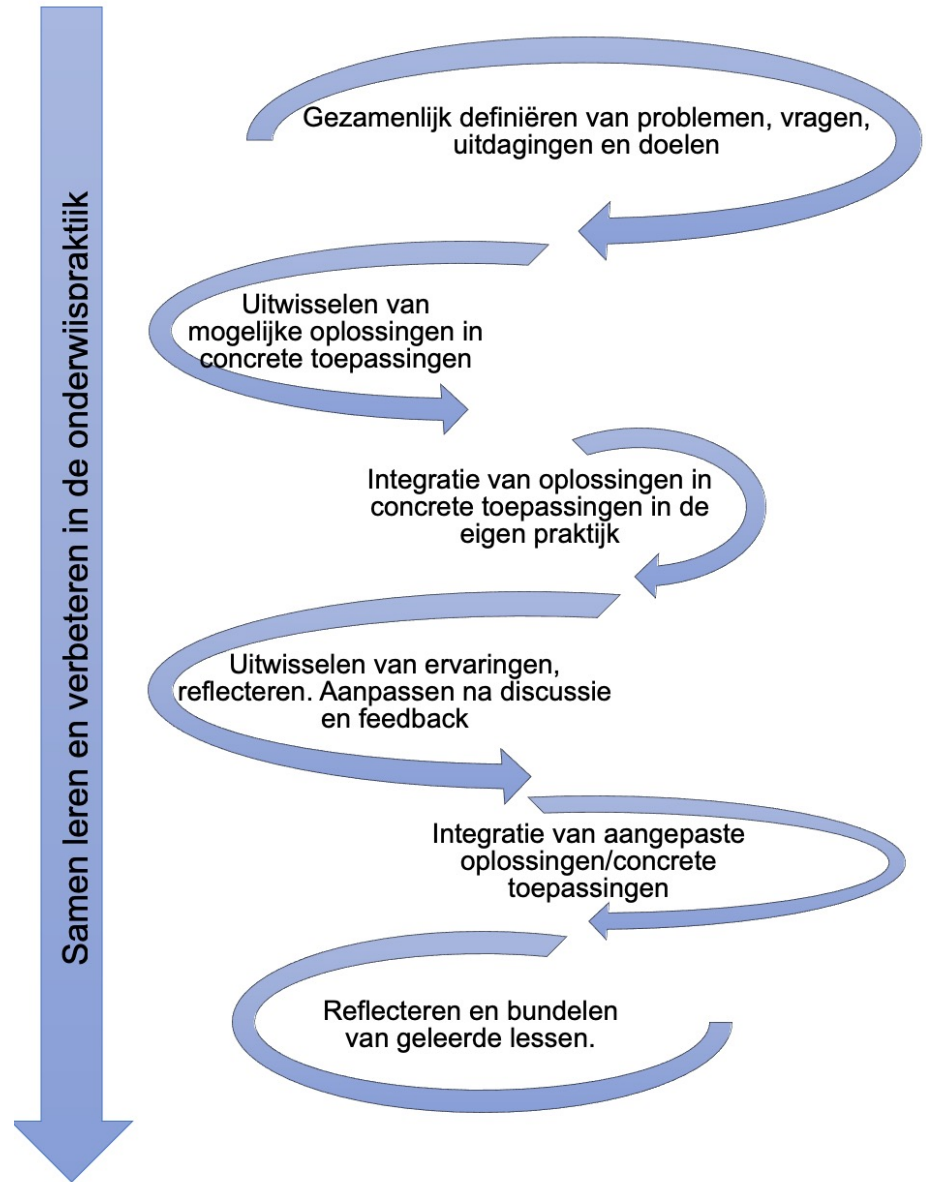
Praktijkintegratie

- Faciliteer tijd en ruimte voor het uitwisselen van praktijkervaringen rondom de thematiek waardoor een gevoel van veiligheid en betrokkenheid tijdens interacties kan ontstaan.
- Doorloop een actief cyclisch proces*

Praktijkintegratie

Studenten waarderen het doorlopen van een actief cyclisch (leer)proces met betrekking tot concrete casussen met dilemma's uit de onderwijspraktijk.

praktijk

Gezamenlijk definiëren van problemen, vragen, uitdagingen en doelen

“Een van de eerste voorbeelden van die casus die ik geopperd had, waarbij we dus een hele hoop uitwisseling hadden over die situatie. Na het toepassen van het advies wat ik had gekregen, ook wilde teruggeven wat ik daar van uitwisseling heb gehad. Dat was wel een hele interessante uitwisseling geweest”

Praktijk

Studenten
van een actier cyclus (toe
betrekking tot concrete casussen met
dilemma's uit de onderwijspraktijk.

Sam

Reflecteren en bundelen van geleerde lessen.

Gedeelde identiteit en gelijkwaardigheid

- Plan regelmatige bijeenkomsten zodat TLG-deelnemers elkaar beter leren kennen.
- Geef studenten de ruimte om praktijkkennis en -ervaringen uit te wisselen.
- Moedig een lerende houding aan bij alle deelnemers, waardoor een gevoel van gelijkwaardigheid ontstaat.
- Creëer een sfeer waarin het gevoel van kennisasymmetrie bij studenten wordt verminderd.

Gedeelde identiteit en gelijkwaardigheid

“Ik vond het aan het begin spannend om te doen, omdat ik toch een beetje dacht van: nou ja, dadelijk denken ze: daar heb je zo’n student die ons gaat proberen te vertellen hoe het moet. . . . Dus toch de samenhang in die groep die daar positief aan bijdraagt.”

gevoel van gelijkwaardigheid ontstaat.

- Creëer een sfeer waarin het gevoel van **kennisasymmetrie** bij studenten wordt verminderd.

ondenheid

eter leren kennen.

e wisselen.

voor een gevoel van

Praktische strategieën om het gevoel van kennisasymmetrie te verminderen

Waardeer diverse perspectieven en bijdragen:

- Benadruk het belang van verschillende achtergronden, ervaringen en expertise in de groep.
- Moedig alle deelnemers aan om hun perspectieven te delen en waardevolle bijdragen te leveren.

Erken de waarde van verschillende vormen van kennis:

- Benadruk dat verschillende soorten kennis, zoals praktijkervaringen en theoretische kennis, waardevol zijn.
- Moedig deelnemers aan om hun unieke kennis en ervaringen te delen en te waarderen.

Ondersteunende Factoren voor de Ontwikkeling van de Sociaal-Cognitieve Interactievaardigheden

Didactische (Digitale) Werkvormen:

In subgroepjes werken aan deelproblemen en gezamenlijke reflectie op bevindingen; de voorzittersrol rouleren; mogelijkheid tot gezamenlijke reflectie op anonieme bijdragen.

Samenstelling van de TLG:

Integratie van praktijkkennis en praktijkervaring vermindert terughoudendheid in sociale interacties en stimuleert initiatief.

Praktische strategieën om het gevoel van kennisasymmetrie/kennishiërarchie te verminderen

Creëer een veilige en inclusieve omgeving:

- Stel een positieve en ondersteunende groepscultuur vast waarin alle deelnemers zich gehoord en gerespecteerd voelen.
- Moedig open communicatie aan en zorg ervoor dat iedereen gelijke kansen krijgt om deel te nemen aan discussies.

Waardeer diverse perspectieven en bijdragen:

- Benadruk het belang van verschillende achtergronden, ervaringen en expertise in de groep.
- Moedig alle deelnemers aan om hun unieke perspectieven te delen en waardevolle bijdragen te leveren.

Extra ingevoegd

Erken de waarde van verschillende vormen van kennis:

- Benadruk dat verschillende soorten kennis, zoals praktijkervaringen en theoretische kennis, waardevol zijn binnen de TLG.
- Moedig deelnemers aan om hun unieke kennis en ervaringen te delen en te waarderen.

Rol van de begeleider/facilitator:

- Zorg ervoor dat de begeleider/facilitator een gelijkwaardige en ondersteunende rol inneemt.
- Moedig de begeleider aan om de bijdragen van alle deelnemers te erkennen, aan te moedigen en te faciliteren.

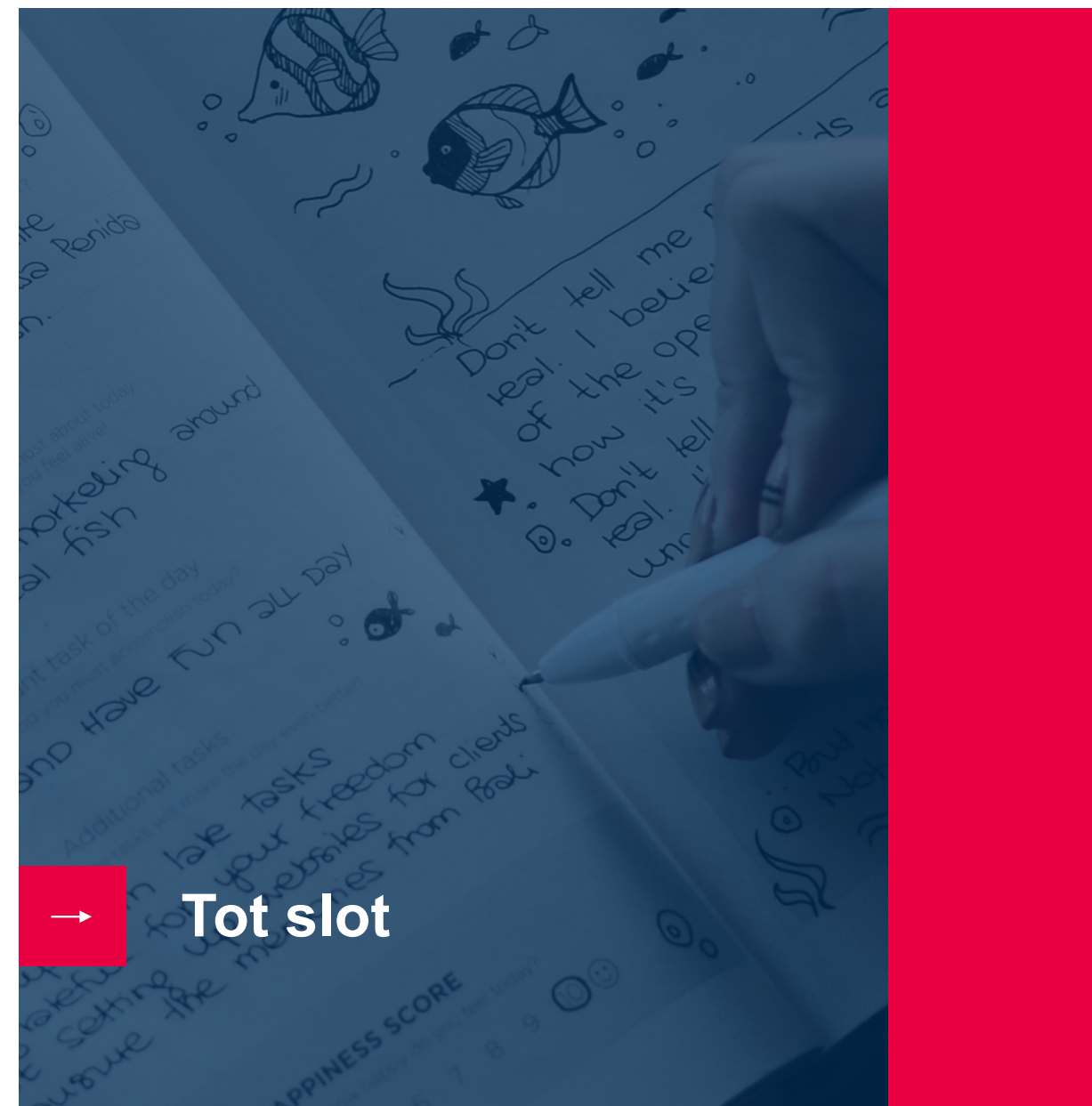
An overhead view of four people sitting around a table, working on laptops. The table is covered with a grid paper. There are some small yellow and green circular objects on the table. The image has a blue tint.

Instrumentatie in de Praktijk

- NetwerkScan
- Sociale Configuratie

Voor de volledige thesis [ZIE](#)

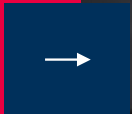
Studenten erkennen de meerwaarde van deelname aan TLGs voor hun toekomstig functioneren binnen sociale leersettings. Deelname aan heterogene TLGs kan het gevoel van kennisasymmetrie ten opzichte van meer ervaren collega's verminderen, waardoor studenten zich vaardiger voelen in het tonen van initiatief en samenwerken met collega's in het algemeen.

dr. Emmy Vrieling-Teunter

emmy.vrieling@ou.nl
[linkedin.com/in/emmy-vrieling](https://www.linkedin.com/in/emmy-vrieling)

Gertina Blanket MSc

gertinablanket@hotmail.com
www.linkedin.com/in/gertinablanket

Open Universiteit